

Minister Finansów

Warszawa, 18 kwietnia 2023 roku

Sprawa: Podwójne opodatkowanie spadków transgranicznych
Znak sprawy: DSP12.055.1.2023
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odpowiadając na pismo z dnia 27 marca 2023 roku w sprawie problemu podwójnego opodatkowania nabycia rzeczy i praw majątkowych w drodze spadków i darowizn transgranicznych, uprzejmie informuję.

Podatek od spadków i darowizn

Przedmiotem opodatkowania w podatku od spadków i darowizn (dalej: „podatek”)¹, jest nabycie tytułem dziedziczenia przez osoby fizyczne własności rzeczy znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polski lub praw majątkowych wykonywanych na jej terytorium. Z kolei nabycie własności rzeczy znajdujących się za granicą lub praw majątkowych wykonywanych za granicą podlega podatkowi, jeżeli w chwili otwarcia spadku nabywca był obywatelem polskim lub miał stałe pobytu miejsce na terytorium RP. Wskazane warunki stanowią alternatywę rozłączną, to jest wystąpienie jednej z opisywanych sytuacji jest wystarczające dla objęcia opodatkowaniem.

Obowiązek podatkowy ciąży na spadkobiercy (nabywcy praw majątkowych i własności rzeczy) i co do zasady w przypadku dziedziczenia powstaje z chwilą przyjęcia spadku.

Stanowisko Komisji Europejskiej

Należy podkreślić, że Ministerstwo Finansów potwierdza fakt, że podatek od

¹ Ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1043, z późn. zm.)

spadków i darowizn nie podlega zharmonizowaniu w ramach prawa UE². Prawdą jest także, że Komisja Europejska przyjęła zalecenie³ dotyczące zapobiegania podwójnemu opodatkowaniu spadków. Podkreślić należy jednak, że nie ma ono charakteru wiążącego, a w konsekwencji państwa członkowskie mogą swobodnie kształtować przepisy krajowe w tym zakresie. Przepisy te nie mogą jednak dyskryminować ze względu na obywatelstwo oraz ograniczać swobody przepływu kapitału, które to wytyczne realizowane są przez zasady opodatkowania ujęte w polskich przepisach.

Podwójne opodatkowanie spadków

Równocześnie należy zauważyć, że kwestia podwójnego opodatkowania w Polsce ma charakter marginalny. Stan ten wynika z faktu występowania szerokiego zwolnienia podmiotowego dla nabycia rzeczy i praw majątkowych przez członków najbliższej rodziny, o ile spełnią oni przesłanki określone w art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn, to jest zgłoszą nabycie w odpowiednim terminie.

Nie jest brane pod rozwagę wprowadzenie w polskim prawie ulgi w postaci pomniejszenia polskiego podatku od spadków i darowizn o podatek zapłacony za granicą. Takie jednostronne rozwiązanie skutkowałoby jedynie pomniejszeniem wpływów do budżetów jednostek samorządu terytorialnego (podatek stanowi źródło dochodów własnych gmin). Takie działanie nie jest możliwe m.in. ze względu na wymóg zrekompensowania gminom utraconych dochodów z tego tytułu. Dodatkowo, podejmowanie działań skutkujących pozbawieniem wpływów z podatku od spadków i darowizn wyłącznie po krajowej stronie, przy pozostawieniu możliwości uzyskiwania wpływów podatkowych z tego tytułu w innych państwach, jest niezasadne.

Do Ministerstwa Finansów nie dotarły informacje, aby Komisja Europejska wyraziła potrzebę harmonizacji przepisów unijnych odnośnie do opodatkowania spadków i darowizn (w tym transgranicznych) i że podjęte zostały prace nad wprowadzeniem zmian w tym zakresie. Z tych względów państwa członkowskie nie są obecnie zobowiązane do unikania podwójnego opodatkowania spadku będącego efektem równoczesnego wykonywania przez nie swoich kompetencji podatkowych. Ewentualna eliminacja podwójnego opodatkowania spadków lub darowizn leży wyłącznie w gestii poszczególnych państw członkowskich. Inne państwa członkowskie nie wykazują obecnie chęci rezygnacji z zachowania swojej odrębności podatkowej i nie zgłaszają potrzeby zawarcia umów w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe, dziękuję bardzo za przekazanie wystąpienia i uprzejmie informuję, że Ministerstwo Finansów nie prowadzi obecnie prac nad wprowadzeniem sugerowanych zmian legislacyjnych.

Podstawa Prawna

1. Ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1043, z późn. zm.)

² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 15 grudnia 2011 r. dotyczący zwalczania przeszkód w odniesieniu do opodatkowania spadków transgranicznych w obrębie UE (COM/2011/864)

³ Zalecenie z dnia 15 grudnia 2011 r. dotyczące zapobiegania podwójnemu opodatkowaniu spadków (K (2011) 8819)

2. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 15 grudnia 2011 r. dotyczący zwalczania przeszkód w odniesieniu do opodatkowania spadków transgranicznych w obrębie UE (COM/2011/864)
3. Zalecenie z dnia 15 grudnia 2011 r. dotyczące zapobiegania podwójnemu opodatkowaniu spadków (K (2011) 8819)

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Artur Soboń
Sekretarz Stanu